

Statnett SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 Oslo
firmapost@statnett.no

06.03.2026

Høringsinnspill på forslag om endringer i nettleien for transmisjonsnett

Lede viser til Statnetts høring på forslag om (i) differensiering av nettleien for SFHB-kunder og (ii) et nytt kapasitetsledd, og vi takker for muligheten til å gi innspill.

Dagens tilnærming til redusert nettleie for SFHB-kunder bør beholdes inntil videre

Lede forstår at en redusert nettleie for SFHB-kunder¹ må bygge på nytte relatert til transmisjonsnettet og/eller systemdriften. Statnetts forslag til ny nettleie for SFHB-kunder har utfordrende egenskaper. Vi foreslår derfor at dagens tilnærming beholdes inntil videre, noe som gir stabilitet og forutsigbarhet.

Lede synes det er noe krevende at Statnett ønsker å koble en redusert nettleie for SFHB-kunder med fleksibilitetsmarkedsdeltakelse. Forholdene bør holdes adskilt. Videre ønsker Statnett å redusere nettleien ved avtalte forbruksreduksjoner knyttet til terskelpriser for kraft. Dette er komplekst, og det er heller ikke slik at en bestemt kraftpris skaper et akutt behov for at SFHB-kunder har mindre uttak fra nettet.

Deler av prosessindustrien har lite fleksibilitet i daglig drift under en normalsituasjon. Anlegg er optimalisert for en bestemt drift. Det kan være en større jobb og kostbart å stanse produksjonen.

Et forhold som kan underbygge en redusert nettleie for SFHB-kunder, er slike kunders evne til å avhjelpe kraftsystemet i ekstraordinære situasjoner. Vi har fått en ny og krevende sikkerhetssituasjon i Europa. I ekstraordinære situasjoner kan f.eks. store industribedrifter, basert på avtale, endre og stanse produksjonen for å sikre strømforsyningen til lys, varme og samfunnskritiske funksjoner. Også store industribedrifter som har lite fleksibilitet i daglig drift under en normalsituasjon, kan bidra for å sikre vitale samfunnsinteresser.

De tre nettmessige forholdene knyttet til redusert nettleie for SFHB-kunder kan fortsatt være relevante (side 5 under «*Hvorfor endre den generelle industriavkortningen?*»). Selv om det finnes planer og ønsker om tilknytning av nytt stort forbruk, er lite tilknyttet pr dags dato.

¹ Stort forbruk og høy brukstid (SFHB)

Et eventuelt nytt kapasitetsledd bør ha en annen utforming

Lede støtter ikke Statnetts forslag til nytt kapasitetsledd. Modellen har flere store svakheter.

Statnetts foreslåtte kapasitetsledd bygger på maksimale måleverdier pr utvekslingspunkt innenfor siste 3 år pluss inneværende år. Selv om avregningsgrunnlaget justeres slik at de 30 timene med høyest last utelates, kan samme last inngå i avregningsgrunnlaget flere ganger på grunn av endringer i systemdriften. Tiden med kortvarige endringer av koblingsbildet kan overstige 30 timer. Ved nye tilknytninger og andre tiltak kan normaldriften endres permanent, noe som betyr at den første halvdel av perioden kan være med et koblingsbilde og den andre halvdel av perioden med et annet koblingsbilde. Det er Statnett i rollen som Systemansvarlig som beslutter koblingsbildet. Det er uheldig hvis Statnett kan øke egne nettleieinntekter ved å beslutte endringer av koblingsbildet i underliggende netteiers nett.

Det foreslåtte kapasitetsleddet vil kunne føre til at en underliggende netteier må betale økt nettleie hvis Statnett bruker deres nett til transitt. Det er lite rimelig å måtte betale for å hjelpe Statnett.

Et kapasitetsledd som baseres på en periode på 3 år pluss inneværende år, er i praksis et fastledd. Statnetts nettleiemodell har allerede et fastledd. Vi trenger ikke enda et fastledd som i tillegg har svakheter. Hvis kapasitetsleddet skal utfylle dagens fastledd, bør det gjøres mindre fast.

Statnett bør utrede et kapasitetsledd basert på månedsmaks. Et slikt kapasitetsledd vil i større grad utfylle dagens fastledd. Det er mindre sårbart for at samme last inngår i avregningsgrunnlaget flere ganger på grunn av endringer av koblingsbildet. Hvis systemdriften endres, vil neste måned starte med «blanke ark». For å sikre at kortvarige endringer gjort av Statnett i rollen som Systemansvarlig, ikke fører til økt nettleie for underliggende netteier, kan det være hensiktsmessig å justere avregningsgrunnlaget slik at timene med høyest last utelates. For å skape en økt stabilitet i nettleien kan en benytte et gjennomsnitt av månedsmaks for en noe lenger periode.

Uttak til pumpekraftverk og batterier må tariffes som annet uttak (ikke-diskriminering)

I høringsforslaget skriver Statnett at uttak til produksjonspunkt skal holdes utenfor målingene (side 12 under «*Et nytt kapasitetsledd*»). Lede kan ikke støtte dette.

Nettleien skal være ikke-diskriminerende, kostnadsreflektiv/-riktig og punktbasert. Uttak fra nettet bør likebehandles. Nettselskapene har ingen garanti for at pumpekraftverk og batterier ikke vil belaste nettet på uheldige tidspunkter. Hvis pumpekraftverk og batterier har rettigheter til å belaste nettet på uheldige tidspunkter, kan rettighetene benyttes og slik bruk kan således skje.

Det planlegges flere tilknytninger av pumpekraftverk og batterier i tiden som kommer. Slike aktører vil finnes i tilknytningskøene, de vil utløse nettinvesteringer, og de vil bruke nettkapasitet. De må derfor betale nettleie for uttak på samme måte som andre med uttak. Noe annet vil være et brudd på prinsippet om ikke-diskriminering. Næringsdrivende, batterieiere og pumpekraftverksiere har alle uttak fra nettet fordi de ønsker å tjene penger på noe som krever forbruk av strøm.

Samarbeid og prissignaler

Det er svært få sluttbrukere som er direkte tilknyttet transmisjonsnett. Sluttbrukere flest er tilknyttet på lavere nettnivåer og har nettleie etter disse nettnivåenes tariffmodeller. Lede og andre regionale nettselskaper er ikke aktører som reagerer på prissignaler. Vi er nettanleggseiere som

Statnett. Flyten i nettet skapes av kraftsystemets sluttbrukere. Til sammen eier og drifter de norske nettselskapene, inkludert Statnett, Norges felles strømnnett. Tariffmodeller må det derfor samarbeides om. Vi håper at Statnett vil delta i nettbransjens samarbeid om tariffer.

I dag bruker Lede Statnetts tariffmodell i regionalt distribusjonsnett. Vi tror det vil være vanskelig å bruke et kapasitetsledd basert på siste 3 år pluss inneværende år som Statnett nå foreslår.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål. Takk igjen for muligheten til å gi innspill.

Med vennlig hilsen

Lede AS

Eivind Gramme
Rammeverk